

Emeritní profesorka UK Bohumila Mouchová vychovala generace českých klasických filologů a přispěla k podstatnému zkvalitnění výuky latiny a příbuzných oborů na FF UK i gymnáziích

Prof. Bohumila Mouchová je přední osobností české klasické filologie, překladatelkou z klasických jazyků a mezinárodně uznávanou badatelkou v oblasti latinského jazyka a antické historiografie. Ve čtvrtek 19. října 2023 při příležitosti svých devadesátých narozenin převzala Zlatou medaili UK, kterou jí Vědecká rada UK udělila za vědecký přínos, zásadní roli pro rozvoj českého bádání o antickém starověku a intenzivní celoživotní pedagogické působení v akademické i popularizační sféře.

Na vědecký význam díla paní profesorky upozorňují i její kolegové z Ústavu řeckých a latinských studií FF UK: „*Její nejvýraznějším vědeckým přínosem je spojení lingvistické perspektivy, inspirované pražským strukturalismem, s historiografickým textovým materiálem. Metodu minuciózní sémantické analýzy vypracovala už ve svých prvních monografiích věnovaných římským historikům.*“

Navzdory komplikovaným podmínkám – upozadění klasické filologie v poválečném období a silně omezeným možnostem za normalizace – se jí podařilo vytvořit osobité vědecké dílo, které zanechává výraznou stopu i v mezinárodním bádání. Například její publikace *Studien zu Kaiserbiographien Suetons* (1968) a *Untersuchungen zu den Scriptoribus Historiae Augustae* (1975), dodnes patří mezi relevantní celosvětově citované práce, a to navzdory tomu, že z politických důvodů nemohly být publikovány prestižními zahraničními nakladatelskými domy.

Díky stipendijnímu pobytu Humboldtovy nadace v Bonnu v letech 1967–1968 vstoupila do kontaktu s mezinárodní skupinou odborníků na římskou historiografii, s níž spolupracovala na

dálku i za normalizace. V rámci této skupiny publikovala několik rozsáhlých studií. V 90. letech založila neformální pražskou školu větné syntaxe, z níž vzešla řada osobností české i evropské lingvistiky klasických jazyků.

Po celou svou aktivní dráhu usilovala také o to, aby klasická filologie nezůstala akademickou disciplínou, ale aby byla ve spojení s národní kulturou. Přeložila z latiny i starořečtiny úctyhodnou řadu převážně historiografických děl, většinou do té doby nepřeložených a po stránce textové i interpretační obtížných. Mezi ně patří *Historia Augusta* a autoři jako byl Héródiános, Appiános, Aurelius Victor, Eutropius, Festus, Velleius Paterculus, Florus nebo Paulus Orosius.

Zasadila se o založení Asociace učitelů klasických jazyků a věnovala se propagaci výuky latiny na gymnáziích. V 90. letech spolupracovala s Českou televizí na televizním kurzu latiny *Disco latine* publikovaném i knižně. V didaktice je propagátorkou tzv. živé metody, založené na aktivním používání psané i mluvené latiny. Je členkou mezinárodní společnosti *Academia Latinitati fovendae* se sídlem v Římě.

Prof. Mouchová výrazně přispěla k zintenzivnění a podstatnému zkvalitnění výuky latiny a příbuzných oborů na FF UK i k podobě výuky latiny na gymnáziích. Tuto činnost přitom chápe

nejen jako předávání poznatků a dovedností, ale i badatelského zájmu. Vychovala několik generací českých klasických filologů, učitelů latiny, starořečtiny, historie a dalších oborů.

V mnohých také vzbudila zájem o latinu i starořečtinu a lásku k antické kultuře, která je – jejími slovy – stejně tak živá, jako jsou živí ti, kdo se jí zabývají, a která tu je, ať chceme nebo nechceme, v mnoha rozmanitých podobách stále s námi. „Profesorka Mouchová vždy byla a je spravedlivým a poctivým pedagogem, který inspiroval studenty svou energií, vědomostmi, neocenitelnými zkušenostmi i přívětivou pobídkou. Její přístup charakterizuje především zájem o práci každého studenta, a dokonce i absolventa,“ dodávají její kolegové a žáci z Ústavu řeckých a latinských studií FF UK a při příležitosti převzetí Zlaté medaile UK jí vzkazují:

„Hac occasione, magistra carissima, honores nullo modo mutant mores.“

Prof. PhDr. Bohumila Mouchová, CSc., absolvovala latinu, starořečtinu a historii na FF UK. V roce 1958 začala působit na univerzitě jako odborná asistentka. Uvolnění režimu v šedesátých letech jí umožnilo první kariérní postup, v roce 1964 dosáhla titulu CSc. a v roce 1967 titulu PhDr. Po srpnu 1968 nemohla jako nečlenka KSČ obhájit svou habilitaci, protože v jejích kádrových materiálech stálo, že má „pracovní, nikoli kariérní perspektivu“. Až po revoluci byla v roce 1990 jmenována docentkou klasické filologie, o dva roky později profesorkou. V roce 1991 byla zvolena vedoucí Katedry věd o antickém starověku (od r. 1993 přejmenované na Ústav řeckých a latinských studií), kterou zůstala až do dubna 2000. Od té doby působí na FF UK nepřetržitě až dodnes, od svého odchodu do penze v roce 2005 jako externistka.

Foto: Hynek Glos, Univerzita Karlova